

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлям. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зод.
Чвертьрічно 14-00
Піврічно 28-00
Річно 48-00
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голландії, Бельгії 70 фр. фр. Італії 7-00 зод., Німеччині 7-50 зод., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод. Залив адреса 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

СИЛИ БЕЗ ПРАЦІ.

Важкий шлях студіюючої молоді. — Інтелігенція без праці. — Політичні умовини. — Безжурність батьків. — Нидання існуючих вартатів праці. — Інерція абсолютентів шкіл.

(Кореспонденція з Волині.)

Сумна ситуація, коли праці багато, громадське поле лежить обломом, а сил нема. Таке було наше „дчора“ на Волині.

Але „сьогодні“ стократ сумніше. Звалилися молоді фахові сили, а праці для них нема. Це не значить, що взагалі нема вже нічого до роботи. Навпаки, в останні роки, а ще гірше — в останні місяці Волинь дав величезне поле праці. Проте молоді сили не находять її.

Рік-річно наші сини і доні кінчають різні середні школи і на Волині і поза її межами: гімназії, духовну семінарію, ліцеї. І йдуть на вищі студії та у фахові середні школи: сільсько-господарську в Люблін, господарську на Горішньому Шлеску й інші. Ті, що у високих школах, розпорюються як у межах Польщі, так і по інших країнах.

Скільки цієї молоді, що і де вона студіює та як живе — цим українське громадянство Волині справді не занадто турбується. Про це довідуються воно дешево з посмертних згадок (такий помер, нпр. там-то від туберкульозу) та з випадкових вісток такої-то вернувся на Волинь хворий, або без надії на працю і т. д.

На щастя, не всі наші сезонно-перелетні пташки — студенти й студентки — гинуть у шкварках знання й фаху. Величезна більшість переносить холод і холод та повертається на рідну Волинь з дипломом у кишені й рожевою надією на працю і хліб у серці.

Та дарма! Потреба у цих фахових силах величезна, а припласта їх нема до чого.

І не з сумом бачите по містах і селах безробітних агрономів, економістів, теологів і інших. Сидять на шині батьків, забувають те, чого навчилися, не можуть йти вперед і оздоблюються. Скільки їх, годі сказати. Може кілька десятків, а може й сотні.

До них треба додати ще тисячі нефахових інтелігентних сил — матуристів, що не спромоглися вийти на вищі студії, та учнів різних класів гімназій і інших середніх шкіл, що за браком грошей мусіли припинити науку. Таких бачите вже майже в кожному селі.

Загальна картина: фахово підготовлена молодь не находить вартатів праці, в яких могла б застосувати своє знання й сили; недолічена молодь гімназій і інших шкіл, хоча частинно має який-такий вартат праці в батьківському господарстві, але до цієї праці не підготована, внаслідок відірвання від неї і аломана.

Найгіршим у цій картині є те, що згадана молодь не знає, що й робити, де і як шукати собі місця в людському зборі, рятуючи для себе „бачити у посадах і жде цих посад, сидючи аж заможними руками. Вряли-годи тратять терпець, казая докори на старших громадян та українські інституції, що не дають їм праці, або анову знає в апацію.

Маємо всі повнаки недуги нашого національно-громадського організму. Хто заявив у цьому? Як найбільш причини цієї недуги? Наз чимий питаннями, на жалі, найменше задумуються як батьки, що мусять утримувати дипломованих і недоучених дітей, так і ці „літи“ та інші старші громадяни, на голову яких спадають докори.

В чисті об'єктивні, від нас незалежні причини згаданого лиха: воєнніші перешкоди для творення вартатів праці для молодих інтелігентних сил: кооператив, шкіл, культурно-освітніх і господарських організацій, підприємств. Короткомова політика втворила інтелігентське безробіття.

Але багато вини падає й на саме українське громадянство, та переловсім і на батьків і на сучасну безробітну молодь.

Сотні сившеників, дяків, учителів, урядовців і хліборобів віддавали своїх синів і дочок до середніх і високих шкіл, але про те, щоби підготувати їх вартатів праці, ніхто не думав. Гірше: коли поодинокі громадські діячі закликали їх до участі в кооперативній просвітницькій праці,

до творення сільсько-господарських організацій, приватних шкіл, торговельних і промислових підприємств, ці „дбайливі“ батьки, ухилилися, уникали, відшукувалися, посуваючи до абсурду страх перед владою і аберігання особистої вигоди. Вартатів праці для їх дітей повинні були творити інші люди, що не боялись би закиду з легкої руки у „недоброзичливість“. А тепер ці батьки, тримаючи на своїх плечах безробітних і недоучених дітей, нарікають на українську націю і поодиноких діячів, що не дають їхнім дітям посад.

А ці діти? Живучи по містах і селах чи приїжджаючи на ферії теж або „відпочивали“ й омивали куаню, у якій поодинокі „мрійники“ муралі-громадяни старалися викувати нове життя, або займалися „високою“ критикою чужої саможертвенної праці.

Загалом волинська студентська і середньо-шкілля молодь дуже мало цікавилася чорною роботою на місцях та мало викладала власної праці в будову тих вартатів, яких тепер потребує. Життя дає нам просто неімовірні факти повної абстиненції в громадській роботі.

Ось один яскравий приклад. У селі Ж. від 1929 року існує кружок „Сільського Господаря“. Весь час культив. Люди казали, що нема кому працювати. І раптом у цьому році виходить з цього села на онда селянський син, що скінчив Подєбралську Господарську Академію, інженіро-агрономію, і... просить посади агронома. Три роки обминав у своєму селі сільсько-господарську організацію, пальцем об палець не стукнув, щоби допомогти їй і агадав за неї лише тоді, коли потрібна була посада. Та й цього мало: в тому ж селі є ще один студент агрономії подєбралської академії (в цьому році кінчає) та перебував увесь час на феріях, слухач сільсько-господарської школи в Люблін, і теж у кружку не працював. А тепер дай посаду.

Погляд на школу, як на двері до заперченої посади — ось одна з головних причин сьогодинішнього гіркого положення батьків і безробітних їхніх дітей. Життя перекреслює цей погляд жорстко, а глумом. Але чи воно навчило наше громадянство чогонебудь? Поки-що цього не видно.

Наші громадяни, батьки і студіююча молодь, повинні би якнайшвидше й якнайглибше прозріти, що маючи на меті світлоти й дипломи, повинні одночасно, найширшим гуртом, творити вартатів праці для себе й майбутніх поколінь.

Інших шляхів нема.

Senex.

Українці в Азії.

МІСТА В АЗІЇ З УКРАЇНСЬКОЮ ЛЮДНІСТЮ.

Українці мають три більш колонії в Азії: Сибірсько-Козацький Край, Сирій Клин і Зелений Клин.

За останньою статистикою, переведеною в СРСР у грудні 1926 року, Сибірсько-Козацький Край має приблизно 1,500,000 українців, Сирій Клин 150,000, а Зелений Клин 300,000; решта яких 200,000 є більш або менш розсіяні по широким просторах Сибіру та Туркестану. Міста, що є осередками культурних та політичних впливів імперіалістичної держави і на зазначених переважно українських теренах є у великій мірі амосковлені. Олімач, хоч яка свіжа є українська колонізація Азії, маємо вже і тепер на Зеленому Клині два міста, що мають українську пропорціональну більшість, себто 12,000-ний Спаськ в окрузі владивостоцькій з 42,2% українців та 37% москалів та 15,000-ний Іман в хабаровській окрузі з 42,2% українців та 37,6% москалів. Добра половина цих москалів є українського походження.

Маємо два міста з великою українською меншиною: Актюбинськ з 21,000 населення і 25% українців (54% москалів), та Славгород з 18,000 населення і 23% українців (60% моска-

НАВІТЬ ЗІ СОТИКІВ ЗРОСТАЮТЬ МІЛІОНИ, тому навіть найдрібніші опадности складайте в Кооперативному Банку „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

лів). Актюбинськ лежить біля залізничної Сарагів—Ташкент та є центром найбільш на захід лисуненого азійського напів-українського повіту. Славгород лежить на залізничній Омськ—Татарськ—Павлодар і є центром на 2/3 українського повіту, що лежить на сході Сибірсько-Козацького Краю. Поміж цими двома містами є ліній 1600 кілометрів та на цій довгій смузі, широкій коло 400—500 кілометрів громадиться переважна маса яких 1,5 міліона українських колоністів (переселенців) у Сибірсько-Козацький Краю. Правда, ще на схід аж поза Новосибірськ є численні українські колонії, але вони вже не так сильно скупчені як у згаданих границях.

Крім зазначених чотирьох міст маємо ще 17 міст, що мають від 5 до 17% українців, а саме в Сибірсько-Козацькому Краю: 1) Новосибірськ (сучасний центр Зах. Сибірі) 7 тис. 17% (71,5% москалів), 2) Темир, повітове місто, 4,5 тис. 17% (28,3% моск.), 3) Атбасар, пов. місто, 7 тис. 12% (54,4% моск.), 4) Кустанай, пов. місто, 25,5 тис. 10% (73,7% моск.), 5) Кокчетав, пов. м., 11,5 тис. 8,2% (69,3% моск.), 6) Камень, окр. центр, 23 тис. 7,8% (85,9% моск.), 7) Павлодар, пов. м., 18 тис. 7,2% (61,7% моск.), 8) Петропавловськ, пов. м., 47,5 тис. 5,8% (66,1% моск.), 9) Семипалатинськ, губерня і пов. м., 57 тис. 5% (58% моск.).

СІРІЙ КЛИН.

1) Вірній (Алма-Ата), пов. і губ. п., 45,5 тис. 10,7% (55,1% моск.), 2) Авазі-Ата, пов. п., 25 тис. 7,1% (38,5% моск.), 3) Паш-Пек (Фрунзе) 37 т. 5,4% (69,5% моск.).

ЗЕЛЕНИЙ КЛИН.

1) Олексійськ (Свободний) 10,5 т. 14,6% (74,8% моск.), 2) Микольськ Уссурийський 35 т. 10,1% (67% моск.), 3) Хабаровськ, краєвий центр, 50 тис. 7,6% (74,6% моск.), 4) Владивосток 108 тис. 5,6% (60,7% моск.), 5) Благовіщенськ 61,5 тис. 5,3% (83,3% моск.).

Крім цих 21 міст, що лежать на теренах сильних українських колоній ще є кілька м'ст, що мають менший відсоток українців і знаходяться поза зазначеними колоніями, за винятком двох міст 1) Акмолинськ, повітовий центр, 13 тис. 4,4% (44,1% моск.) (у Сибірському-Козацькому Краю) і 2) Черняв (Чимкент), пов. п., 21 т. 4% (29,7% моск.) (у Сірому Клині). Міста, де про деяке число українців можна ще згадати це 1) Омськ, окр. п., 162 т. 3,5%, 2) Крзсноярськ, окр. п., 72,5 тис. 2,2%, 3) Іркутськ, окр. п., 99 тис. 1,4%, 4) Томськ, окр. п., 92,5 тис. 1,2%. З цього огляду можемо бачити, що найбільше скупчені українці щодо числа у Владивостоні, де є їх понад 6,000, потім в Омську — 5,600, Актюбинську 5,200 і найбільше українське місто Спаськ має 4,800 українців (у Зеленому Клині над озером Ганкою).

Іск. М. Деревлянка.

Пачкарі торощать Радянщину.

(Лист з Америки).

Дітройт, 6. травня 1932

Американські інженіри, що вже вернулися сюди з Москви, привезли цікаві вісти з більшовицького „драю“. Один із тих інженірів, а саме п. Гайд, у розмові з представником час. „Ді Дітройт Нюз“ з 4. п. м. сказав, що Радянщина, де класова боротьба досягнула свого вершка, є країною багатьох клас.

Ціни не означають нічого у Росії — сказав Гайд. Пара панчів, або пара смажених яєць, що коштують 2 або 3 долари комуністичного урядовця, коштували би 5 доларів не-партизанови або муляра; а для консервативного священика або університетського професора з ліберальним нахилом ці продукти є просто заборо-нені.

„Ціле населення поділене на численні класи. Кожний мешканець дістає книжку, яка уповажнює його діставати деяку кількість деяких продуктів у деяких класових крамницях. Російські комуністи й чужинці, що є на службі Совітів, становлять упривілеєні групи. Вони можуть дістати масла по 5 доларів за фунт у відрубних, призначених для них крамницях, під час коли у крамницях призначених для решти російського населення, масла не можна дістати за ніяку ціну.

„Відси походить ця великанська кількість пачкарства в Радянщині. А пачкують усе: від куска мила до привілею університетської освіти“.

Треба зазначити, що названий інженір працював для радянського уряду з доручення місцевої фірми „Алберт Кан Інкорпорейшен“, отже був членом упривілеєної класи. Однак були

випадки, що й він — як сам признається — не міг часом дістати білого хліба, мяса, соли, мила й інших продуктів. Далі п. Гайд оповідає, як то він часто носив при собі масло й цукор на забави до своїх російських приятелів.

„Але я вже був утомлений ношенням свого власного масла або цукру, донебудь був я запрошений на російську забаву“ — сказав Гайд. — „І я ніколи не був цілком певний, чи мої російські приятелі запросили мене до їхніх домів із особистих оглядів до мене, чи може з причини багатьох річей, яких вони не могли купити й наділялися, що я для них ті річі принесу...“

Радянський уряд — як каже п. Гайд — намовляв його, щоб він надалі лишився і працював на службі Совітів. Але він, практичний американець, не прийняв більшовицької оферти працювати для радянців за їх безвартісні рублі...
А. Б.

Криваві заворушення в Німеччині.

Заворушення в різних провінціальних містах Німеччини не вгавають. В Магдебурзі комуністи заатакували минулої п'ятниці ножами кількох прохожих, що поселили гітлерівські відзнаки. Дійшло до сутички між демонстрантами і поліцією, при чому одного поліціанта покалічили. У Штеттені безробітні сплюндрували кілька харчевих склепів. В Каменіці гітлерівці побили на ву-

лиці віцепрезидента саського союзу. Найгостріші заворушення були в Ремпайді, де комуністи зорганізували демонстраційні походи і стріляли на поліцію, яка відповіла теж стрілами. Число ранених не устійнене. У Вуперталю повторилися демонстрації. Коли виступила поліція, мешканці домів заатакували її вазонками, паликами і т. п., на що поліція відповіла сальвою на пострах.

День авто-спорту.

Змагання 8 держав. — Пів мільона видців. — Висліди. — Смерть кн. Любковіца.

Берлін, 22. травня.

Щойно закінчилися довго і дбайливо підготовлювані міжнародні змагання авт. „Allgemeiner Deutscher Automobil-Club“ та „Avus“ (скорочена назва авто-дороги в Берліні) можуть з гордістю оглянутися на свою працю.

Вже від самого ранку почалося переселення берлінців в околиці Груневальд—Ніколясзей. З певністю можна рахувати, що до 500.000 (з того до 200.000 за плату) були свідками завзятої боротьби представників 8 різних держав (Німеччина, Англія, Франція, Італія, Мадярщина, Австрія, Чехо-Словаччина і Швейцарія). Десятки надзвичайних поїздів (також з Парижа), сотні автобусів (також з Праги), тисячі мотоциклів і десятки тисяч авт ледви спромоглися підвезти натовпи глядачів. По обох боках „Авус“ (майже 10 кілометрів) чорним чорніло від непроглядних мас. Трибуни випродано вже на початку травня. Понад 500 представників німецької і чужої преси та кілька соток фотографів виповнили всі кути. На трибуні почесних гостей емір Файсал, син короля Геджасу, б. кронпринц Вільгельм, посли чужих держав, міністри та ін. Знайшлися ще й такі заможні, що жидко приглядалися перегонам з літаків.

Рідке свято автомобільного спорту почав світовий рекордсмен-мотоцикліст Ернст Генне (німець). Він завзявся поліпшити рекорд швидкості на віддалі 5 км. із стартом на лету. Фантастичний образ! — Немов привид з неймовірним гамором пронісся в обох напрямках.

Спроба вдалася. Замість 198 км. рекордом стало аж 205 км. на годину. Тріумф не тільки людини, але й машини („Баварські Моторові Фабрики“).

Протягом півтора години змагалися малі машини (поємність циліндрів до 1.500 куб. см.). Стартувало 16 (серед них одна жінка, німкеня Беатріце Гілька, що вийшла з бою вже у першому колі). Віддалі 10 кол або майже 200 км. Двоюрідний брат англійського короля, Ерль Гав („Delage“) переміг, як хотів, полишаючи на 20 хвилин позаду себе другого англійця, Джемса Донелла Бернеса („Austin“). Третій, німець Рудольф Штайнвер („Amilcar“). Йому не пощастило: до останньої півхвилини був другим, а перед метою пропустив противника на 11 секунд. Двічі підіймали прапор Англії і двічі виконували англійський гімн. Пересічна швидкість переможця 177 км. на годину.

Але не це було подією дня. Увага соток тисяч зосереджувалася на боротьбі великих машин (понад 1.500 куб. см.) і великих змагунів. Стартувало 16 (6 німців, 3 французи, 3 італійці, 1 англієць, 1 чехо-словак, 1 швайцарець, 1 маляр). Серед них „найшвидший чоловік“ світу, англієць Сер Мелколм Кемпбел, що на побережжю Флориди встановив світовий рекорд 408 км. на годину.

Це змагання своїм напруженням перевищило всі сподівання. Після двох кол, в яких вели французи Бурієр і Діво (оба на „Bugatti“), взяв перед фаворит, італієць Рудольф Карач-

чіоля („Alfa Romeo“), який в останніх роках вставився на „Mercedes-Benz“. За ним молодий німець Манфред фон Бравхін („Merc.-Benz“) на новозбудованій машині, т. з. „Stromlinien-Wagen“. І так коло за колом. Один раз вирвався фон Бравхін на перше місце, але протягом хвилини мусів уступити противникові. Образ не мінявся до останнього 15 кола. Напруження зросло. У другій половині останнього кола підентузіастичний крик товпи нова і велика надія Німеччини не завела. Караччіоля з розпущою його на яких 15 секунд. Третім прийшов швайцарець Ганс Штубер („Bugatti“), а після нього німці Ганс Штук („Merc.-Benz“) і Ернст Котте („Maserati“). Решта 11 — також і „найшвидший чоловік“ — не докінчили.

Це була дійсно несподіванка. Вже лежав приготований до піднесення італійський прапер... Фон Бравхін перешкодив і ввів себе в перший ряд світових автоспортівців. Пересічна швидкість — 194,6 км. на годину. Однак в цьому змаганні француз Бурієр проїхав одне коло 207 км. на годину.

Сумна доля судилася молодому князеві Георгію Любковіцові („Bugatti“), що заступав Ч.С.Р. Він проїхав тільки половину першого кола. Біля Ніколясзей його машина перевернулася, а він вилетів кільканадцять метрів аж на суміжну залізницю. Несчастливця відвезли до шпиталю. За чверть години він помер.

Ось і висліди великих міжнародних перегонів авт. Кілька рекордів. Одне нове світове слави ім'я. А поруч з тим смерть молодого і важкого змагуна. Сумувати? — Ні! Це нормальне явище: де боротьба — там і жертви.

Чим вища ціль, тим і більші жертви?

— О — Ів.

Теорія і практика.

Прилюдний запит українських родичів до Пана Куратора Л. Ш. О.

В обіжнику Кураторії Л. Ш. О. з 2. травня 1932. р. І—8969/32 находимо таке речення: „Треба подбати, щоб число місць у тих відділах народних шкіл, які наслідком скасування перших класів гімназій відчують посилену фреквенцію, було пристосоване до тої обставини. Ця справа вабирав спеціального значіння для дітей, яких родичі мають намір вписати до гімназії, а які не мають у своїм „обводі“ народної вище зорганізованої школи. Ця дітвора повинна безумовно найти місце в одній зі шкіл 6-ти чи 7-ми класових, навіть, якби дітвора не належала до обоводу даної школи. Справою п. інспектора буде поробити у цьому напрямі заходи, беручи під увагу в перекладному часі вписи до п'яти відділів апсовані шкільного обоводу, без огляду на мову навчання школи, звідки дитина переходить. Повинну справу поручаю спеціальній опіці п. інспекторів, бо хочу, щоб наслідком скасування перших класів у середніх та загально-освітніх школах ані одна дитина не була позбавлена нагоди дальшої науки, наскільки лише того схоче і має до того потрібні дані“.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 31. ТРАВНЯ 1932.

ОСКАР УАЙЛЬД.

УЧЕНИК.

(ПОЕЗІЯ В ПРОЗІ).

Коли умер Нарцис*), тоді джерело його ра-

*) Нарцис, по-грецькому Наркіссос, це було підомне божество в грецькій мітології. Буйна та крилати уява старинних греків створила з цієї постаті чудовий міт. Уродливий молодець Наркіссос, син річного бога Кефіссоса, не мав собі рівних під оглядом краси серед плеяди менших богів. Коли гарного Нарциса пізнала ніжненька гірська німфа Гомін, по-грецькому звана Ехо, служанка богині подружжя й зрілої жіночої краси Гери, віддалена Герою через свою велику балакучість, переслідувана вивазами симпатії бога пастухів і стад, лісів і пасовищ, Пана, з козячими ногами й рогами, залюбила вона без тям в Нарцисі, але, на жаль, без взаємності. Це так журило її, що вона худла й худла чимраз більше, аж накінець лишилася тільки П голос, що живе в лісах і горах, по яких кружляє Пан і вразно повторює кожен її звук. Тимчасом красуня Нарциса задивився раз на свій образ, відбитий у чистій джерельній воді гірського струмка й залюбився сам у собі та й зник від кохання й туги за собою, після чого на місці його смерті виростає квітка, яка носить його ім'я. Інші перекази кажуть, що це боги переміняли його в квітку-нарциса. На тлі цього міту powstała й прозова повість Уайльда, де замість виступає очима Нарциса. — Прим. перекладача.

домців із чаші солодкої води перемінилося в чашу гірких сліз.

І ореади**) приходили плачучи з гаїв і лісів, щоб розважити й потішити джерело та щоб йому співати.

Але коли побачили, що джерело з чаші солодкої води перемінилося в чашу гірких сліз, розпустили зелені коси свого волосся й заридали.

І почали говорити до джерела:

— Не дивно нам, що ти за Нарцисом сумуєш так і плачеш, бо гарний був.

— Невже був гарний Нарцис? — спитало джерело.

— Хтож ліпше про це знає від тебе — казали ореади; — про нас памятав він, а до тебе залицявся, тебе відвідував, лежав на твоєму березі та в тебе вдивлявся — і в дзеркалі твоєї води власну красу відбивав...

А джерело відповіло:

— Як кохало Нарциса тому, що коли він на мому березі лежав і вдивлявся в мене, то в дзеркалі його очей оглядало я завжди себе й бачило свою власну красу.

Переклав Іван Ставничий.

— О —

**) Ореади — гірські німфи. — Прим. пер.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 31. ТРАВНЯ 1932.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

3 думок про мистецтво.

Критика — хемія мистецтва: розкладає сполуки на елементи, шукає нових елементів і творить нові сполуки.

Хто не знає, в якій формі висловити те, що хоче, не знає ще, чого хоче.

Мистець, коли хоче розяснити якесь явище, ставить запит; критик, коли ставить запит, розяснює.

Навіщо писати ще одну книжку, коли вже існує стільки інших крашків? На те, щоб показати, як важко написати крашу.

Говорити парадоксами, себто бути незрозумілим, може лише той, хто здобув ясність думки та прозорість вислову.

Автор переконує нас найсильніше не тим, у що вірить, а в що хотів би повірити.

Цей об'їзник підписаний п. куратором. Як же зрозуміти розпорядок шкільного інспектора у Львові, який дозволив на запис до п'ятих класів дітям збова Львова лише до трьох шкільних класів? Чи цей розпорядок, який дає привілей лише трьом школам у Львові і далі, привілей лише школам польським, можна покласти в духом об'їзника п. куратора? Чому не відіти українським дітям записуватися до школи ім. Шанкевича?

А тепер друга справа. Родичі-українці, яких діти ходили до IV класу нар. школи „Рідної Школи“ записують тепер тих дітей до V класу державних шкіл. Запитані про причину цього, відповіли, що дістали вказівки в Кураторії, наче до майбутньої I річн. кл. зрештформації гімназії будуть приймати лише дітей, що покінчили державні школи або приватні школи з правом прилюдності. Такого застереження нема.

в ніякому законі, ані в ніякому розпорядку Кураторії. Навпаки, в союзових дебатах представники проурядового блоку заперечували, що при прийнятті до будівлях гімназій не буде ніякого навіть вступного іспиту, щоби уможливити середню освіту акційнішим першам населення. Тому авертаємось із запитом до п. куратора, чи такі пояснення дійсно можливі? Чи не добре було би, щоби Кураторія Л. Ш. О. для успокоєння прилюдної оцінки видала спеціальне застереження, яке дає би змогу українським родичам послати дітей до шкіл, до яких ім відносно, а спеціально, яке обмежило би самоволою шкільного львівського інспектора? Далі просимо п. куратора видати оповістку — щоби не ширилося баламутство — та щоби успокоїти родичів, що власними коштами удержують приватні школи, що відносно буде ім випускати дітей до гімназій і після покінчення приватних народних шкіл.

Родичі.

Японські замовлення в Німеччині

Комуністичне „Рур Ехо“ повідомляє, що висилка воєнних матеріалів із промислових заводів рурського басейну триває далі. Перш

усього підніслася продукція в хімічних заводів, а саме амонію, аніліну і фосгену. З Японії приходять до Німеччини нові замовлення.

„Рідна Школа“ та українські торговельні фірми.

Купувати у фірм, що жертвують на народні цілі!

Потрадіюючи над матеріальною скрутою „Р. Ш.“, Рада Повітового Союзу Кружків „Р. Ш.“ у Львові обмірковувала не раз на своїх засіданнях, якби причинитися до збільшення прибутків „Р. Ш.“ в спосіб легкий до переведення, для всіх можливий, а для „Р. Ш.“ найкорисніший. По довгих нарадах вирішено: збирати адреси тих наших купців (промисловців, підприємців і ремісників), які зобов'язуються постійно відсотковими даними від своїх торгів підсилювати „Р. Ш.“ та поручати їх ласкавий увазі нашого громадянства, а саме: щоби воно робило всі свої покупки в орудки лише у тих фірмах. Це наважно коротко, „рекламою „Рідної Школи“. І таку коротеньку анонсує в численним кількості наших фірм поміщувала й поміщує наша преса на рахунок Ради Повітового Союзу Кружків „Р. Ш.“ у Львові.

До тих фірм, які перші зрозуміли нас і ласкаво відгукнулися, належать: „Комета“, крамниця з обувкою на Ринку, яка кілька разів нашими жертвами на „Р. Ш.“ дала гарний примір до наслідування і доказ, що реклама „Р. Ш.“ щось варта.

Другою такою фірмою, що так само поступила є стара й заслужена широко зважена фірма: „Лев Чобіт“ і Олександр Беряк — склад ваутів, вул. Руська ч. 3-а, яка ось недавно, 18. травня аложила на руки проф. Ластовського 50 зол. на „Р. Ш.“ в доказ, що реклама „Р. Ш.“ має своє авачіння. Годиться при тій нагоді ще й те сказати, що та сама фірма жертвувала також і на

„Просвіту“ таку саму суму, отже разом 100 зол. Все наше громадянство, всі його свідомі верстви — тепер з усіма своїми закупками (а згодом з усіма своїми справами) повинні авертати до наших купців, промисловців і підприємців (згодом до всіх наших відноснозавислих людей), яких імена і фірми Повітовий Союз Кружків міститиме під рубрикою „реклама „Рідної Школи“.

Тому авертаємось з гарячим закликом до всіх верств нашого громадянства, до купуючих і продаючих, щоби зрозуміли великий клич „Свій до свого“, щоби зрозуміли ще більший клич „Ніхто нам не допоможе, як ми самі собі не допоможемо“, щоби зрозуміли ласкаво наше тасло „Громада великий чоловік“ і підтримували всі ті наші купецькі й промислові фірми, котрі будуть фігурувати у нашій рекламі, бо це знак, що вони постійними відсотковими даними підсилюють „Рідну Школу“. Отож кому дорога „Рідна Школа“, кому дорога будучність нашої нації, яка у нашій дітворі й молоді, той хай зі своїми закупками й орудками йде до рекламованих нами фірм.

Коли це будемо робити всецільно громадою, тоді без надмірного обтягування одних або других, лише розмірно до всіх верств нашого громадянства будуть збільшуватися сили „Рідної Школи“ та її діяльність. Всі купці й промисловці хай анонсується у рекламі „Рідної Школи“!

—o—

34-мільоновий дефіцит за квітень.

Півурядово оголошують, що замкнення всіх банківських рахунків за квітень виказує дефіцит

у висоті 4.102.000 зол. Однак цей дефіцит на 30 мільонів більший, бо державний скарб використав у квітні 30 мільонів зол. безпроцентного кредиту в Польському Банку і цю квоту зараховано на дохід скарбу.

—o—

Страйк шахтарів.

У Соснівці около 1500 робітників копальні „Париж“ кинули працю у зв'язку з проєктованим обмеженням робітничих відпусток. Страйк триває усього дві години. Справу відпусток має полегшити рада гірничих промисловців на спец. засіданні.

—o—

Організація українських робітниць.

До парохіальних урядів і жіночих організацій в краю.

Справа уніфікації організація українських робітниць в одні Краєве Товариство з центром у Львові і Т-ві українських робітниць „Будучність“ в Львові.

Прохаємо аложити ласкаво відповіді на слідуючі питання:

- 1) Чи є у Вас Товариство українських робітниць (служниць-заробітниць)?
- 2) Хто його оснував і коли?
- 3) Скільки має членів?
- 4) Хто займається суспільною олікою і освітньою роботою в Т-ві українських робітниць та з яким успіхом? Чи є яка бібліотека і які імпрези влаштовує Товариство?
- 5) Яка висока місячна вплата, в якій спосіб стягають її кожного місяця і чи точно платять робітниця?
- 6) Чи має Т-во власну домівку або вигляди на майбутнє посідання її?

3 документів часу.

Надіслали нам таке письмо:

Sąd grodzki w Rohatynie, Oddz. III, dnia 22. maja 1932. Ks. 74/32.

Sąd grodzki Oddział III w Rohatynie postanawia dnia 22 maja 1932 zatwierdzić przeprowadzoną rewizję w dniu 22 maja 1932 u podejrzanego Stefana Kuzyka posła na Sejm Rzppol. Polskiej w Rohatynie.

Uzasadnienie.

Z doniesienia posterunku P.P. (Pow. Komenydy P. P.) w Rohatynie do Nr. 551/32 wynika, że zachodziło uzasadnione przypuszczenie, że u wyznanego, względnie przy jego osobie znajdują się przedmioty stanowiące dowody przestępstwa. Wobec nagłości sprawy nie mogło być polecenie sądowe wydane przed rewizją, a ponieważ przeprowadzenie rewizji po myśli art. 142 KPK. było uzasadnione, postanowił Sąd po myśli art. 150 § 2 KPK. ex post zatwierdzić. (Печатка). Підпис: Podewski (sędzia karny).

Вислід ревізії був такий, що поліція забрала два примірники „Розбудови Нації“ з 1928 р., значить із часу, коли цей журнал мав почтовий дебіт у Польщі.

Слід теж зазначити, що ревізія була проведена в часі неприсутності пос. Кузика та що при відході поліція предлужила його дружині до підпису протокол, будьто би вона показала місце, де знаходяться папери протидержавного змісту. Розуміється, протокол не відповідав правді і тому дружина пос. Кузика відмовилася його підписати.

З мистецького життя.

Маларська виставка гуртка „Спокій“ у Варшаві.

Є у Варшаві український мистецький гурток „Спокій“, що має 16 молодих сил. Цими днями він давав свою VI-у чергову виставку. Виставка тривала всього 4 дні; вступ був тільки за запрошеннями. Гурток не має ще сміливості виступати прилюдно і робить розумно. Не слід, щоби чужинці оцінювали наше мистецтво на підставі перших спроб ще недорослих талантів.

Відкрили виставку проф. варшавського університету А. Лотоцький короткою промовою, пригортаючи членам гуртка, що вони повинні своєю працею поволі, крок за кроком, зніматися на мистецький рівень. На виставці можна було бачити деяких відомих польських мистців і професорів варшавської Академії Мистецтв (як проф. К. Тіх і проф. В. Ястінбівський, що вхопили в склад журі).

У виставці беруть участь Петро Мегні, голова та організатор гуртка, що виступив із цікавими „натурморт“, які вражають своєю простотою, темперами та деякими красивими; далі Петро Холодний, (син), відомий уже нам із виставок у Львові; поруч річей, що мають, так сказати „європейський“ характер (оліяна композиція, дереворит, екс-лібрі) дає теж річ стилізовані з народними мотивами; за ними Ядуть Ніж Хасевич-Волинська з меланхолійно-мрійливими красивими із Волині і зразками прикладної графіки; з наймолодших членів гуртка виставили свої праці Наталія Тищенко та Олександра Шатківський. Гостем на виставі був Преслав Каршовський болгарин, великий симпатик українців.

Гурток „Спокій“ у передмові до свого альбому з нагоди 5-ліття своєї праці пояснює на прямій своїй праці. Читаємо там таке:

„Підставою до праці мають бути досади народного мистецтва і новочасні конструктивні змагання для створення нових форм, адекватних з великими традиціями українського мистецтва, адекватних з вимогами матеріалу, в якому праця має бути виконана“.

Від якогось часу наші автори змркували, що перед друком треба дати собі виправляти перестарілу мову. Від коли пічуть вони давати виправляти свої перестарілі думки?

Вина, що більшість наших книжок сумна, не на боці авторів, а читачів, які не вміють у поважно написаних книжках відкрити перел всвідомого гумору.

Коли літературні течії якоїсь доби критика заснувала ясними формулами, поети найближчої доби показують їй, що ними нічого не можна розсипити.

Критик мусить слухати письменників, коли хоче зрозуміти себе, письменники мусять слухати критиків, коли хочуть зрозуміти свою публіку.

Дискусія про національне мистецтво стає домашньою суперечкою провінціалів, коли одна зі сторін не стоїть на рівні сучасного європейського мистецтва.

Письменник, який уміє написати все, що знає, знає тільки те, що написав

—o—

дальності перед Богом, власною совістю і будучістю свого народу.

Відповіді на поставлені питання прохачуться слати на руки підписаної голови Т-ва „Будучність“: Елстахія Тишинська, вул. Зибікевича ч. 7. III. пов.

У Каталонії кипить.

АВТОНОМІЯ ДЛЯ КАТАЛОНІЇ.

Барселонська поліція дістала вістки, що ліві радикали роздають на передмісті зброю. Застала там гурток людей. Вивязалася стрілянина. Ліві радикали пропали серед темряви. Лишили пакет із 5 бомбами. Поліція сконфіскувала теж комуністичні й анархістичні часописи та листочки. Публ. збори й маніфестації заборонені. У двох селах біля Барселони вибухли дві бомби. В Альмуніані арештували 5 осіб. У поліції на шляху Мадрид—Барселона сконфіскували пропагандивні брошури.

Аг. Аваса повідомляє з Мадриду, що в правлячих колах віряють, що вже найшли формулу для каталонського статуту, який вдовольнить усі пар. фракції. През. ради міністрів Азана у промові заявив, що уряд отворить для Каталонії двомовний університет. Кошти університету покриватиме генералідад. Що торкається фінансів Азана схильний признати Каталонії автономну управу під тією умовиною, що генералідад згодиться, щоби центр. правління могло кожен раз переводити ревізію. Азана предложив би кортезам, аби віддали судівництво каталонському генералідадові (за винятком апеляційних справ). Взаємини між еспанським правлінням і каталонським генералідадом удержувала би мішана комісія. Однак суспільне законодавство було б виключним привілеєм держави а каталонська влада мала б лише переводити ті закони.

„ПЯСТ“ ДОМАГАЄТЬСЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЙМУ ТА СЕНАТУ.

У Кракові на з'їзді „Пяста“ під проводом Вітоса ухвалили резолюцію, в якій домагаються від уряду негайного розв'язання сойму та сенату й розписання нових виборів.

СНІГ.

Півд. Францію навістила хвиля холоду. На півдні Франції температура ок. 2 ст. вище зєра, а подекуди й нижча. В Кастельнеф замерзла вода. В Монтпеліє над Середземним морем паде сніг. Сніг упав і в департаменті Нижчих Піреней. У Перфіт лежить сніг грубий на 15 см. У купелевій місц. Дакс температура нижче зєра. Боятся, що виноград не зародить, бо саме тепер цвіте.

ОСТАННІ ВІСТІ

БУЛО ЧИ НЕ БУЛО?

Як повідомляють німецькі часописи польський посол у Берліні передав німецькому державному секретареві в міністерстві закордонних справ Більову демарше в справі ухвали закордонної комісії райхстагу та в справі укріплень у Сх. Пруссії. Згадана ухвала, як відомо, перестерігала Польщу перед есентуальним нападом на Данціг. Щодо справи укріплень, то тут річ іде про комунікат команди військової округи в Кенігсберзі, в якій потребу нових укріплень Сх. Пруссії мотивують постійною загрозою тієї провінції з боку Польщі.

У зв'язку з поданою берлінськими газетами вісткою про демарше польська агенція „Іскра“ повідомляє, що спец. виступу польського уряду не було, бо польський уряд не прив'язує ваги до ухвал, основаних на неповажних і тенденційних вістках.

ТРАНСАТЛАНТИЙСЬКИЙ ЛЕТ ДО ПОЛЬЩІ НЕ ВДАВСЯ.

Нью-Йорк, 29. V. ПАТ. Летун Станіслав Гавзнер, що відлетів учора в год. 9. веч. по європейському часі на біло-амарантовім літаку „Розмарин“ до лету понад Атлантик, мусів наслідком поганого функціонування мотору повернути на летунський майдан Лінден, відки був вистартував.

ЛОНДОН, 29. V. ПАТ. Летун Гавзнер завернув не так наслідком дефекту мотору, як наслідком хуртовини та мряки, що разом із дефектом компасу причинилося до переривання лету. Підчас осідання в Лінден одно крило ушкоджено.

НЬЮ-Йорк, 29. V. ПАТ. Із Сіта (Вашингтон) повідомляють, що зараз після того як у Ліндені з'явився лет. Гавзнер, інший летун Брайан відлетів своїм літаком, щоби понад Тихим Океаном перелетіти до Токіо. Мусів побороти вел. труднощі підчас старту, а щоби чималий алексити, випустив багато запасів бензину, тому побоюються за його лет

V. Загальні Збори Товариства Прихильників Освіти у Львові.

Отворення Зборів. — Чому зреагнував през. Децикевич? — Звідомлення з діяльності. — Ухвалення абсолюторії. — Дискусія в справі реєстрації през. В. Децикевича. — Відложення Зборів.

В суботу 28. п. м. відбулися в салі „Української Бесіди“ у Львові V. Звичайні Загальні Збори Товариства Прихильників Освіти. На Зборах явилось понад сто членів апоміж старого громадянства і студентської молоді.

Отворив Збори короткою промовою голова Т-ва през. В. Децикевич, що подав вібраним порядком нарад, згадав померлих членів Т-ва, яких пам'ять ушанували присутні повстанням з місць, а накінце аложив залу, що уступає з проводу Т-ва, бо цього зажадала від нього через своїх делегатів Студентська Репрезентація. Після аложення такої заяви през. Децикевич покинув салю нарад. Провід Зборів обняв заступник голови Т-ва адв. д-р В. Старосольський.

Опісля був відчитаний протокол з попередніх Загальних Зборів, що його зібрані прийняли без амін. З черги складав звідомлення з праці Виділу за минулий діловий рік студ. Калинович, а фінансове звідомлення аложив студ. Сковронський. З обох тих звідомлень виявилось наглядно, яку велику допомогую акцію серед нашої високошкільної молоді розвивав Т-во і скільки тої молоді завдячує допомозі Т-ва те, що може спокійно присвятитися своїм студіям.

Звідомлення Ревізійної Комісії з переведеної провірки цілого діловодства Т-ва аложив дир. Колтунюк, що поставив внесок признати Виділові Т-ва абсолюторію.

Перед приступленням Зборів до дискусії над звідомленням вибрано ще комісію-матку у складі: о. прал. Пясецький, посол Великанович, д-р Стахів, студ. Романюк і студ. Салевич. Зараз після цього забрала слово п-і Ір. Павликовська, яка іменем власним і тих членів Виділу, що не були вильосовані, аложила заяву того змісту, що всі вони на випадок прийняття Зборами реєстрації през. Децикевича зреагують також і до нового Виділу під ніякою умовиною не ввійдуть. Таку саму заяву аложив від себе предсідник Зборів мец. д-р Старосольський.

Почалася дискусія над звідомленням з діяльності Т-ва, в якій забирали голос: радн. д-р Копач, студ. Крушельницький, пос. Великанович, пос. д-р Макарушка, студ. Сковронський, о. д-р Дзєрович і дир. Филипович. Усі промови підносили з великим признанням дотеперішню працю й досягнення Виділу, а дехто намічував нові шляхи і способи для збільшення фондів Т-ва. Крім вичислених промовляли ще студенти Семчишин, Штикало і Сенів, але їх промови торкалися взаємодієсин між Студентською Репрезентацією і Комітетом Львів-

ських Українських Студентських Організація (КЛУСО). Після цього Збори ухвалили одну душно абсолюторію Виділові Т-ва.

Тепер почалася дискусія в справі реєстрації голови Т-ва през. Децикевича, в якій забирало слово кільканацять учасників: а саме: д-р Копач, радн. Іванович, студ. Штикало, мгр. Ю. Старосольський, студ. Монцібович, студ. Чарківський (ім. КЛУСО), ред. Палій, студ. Греско, ред. Гладкий, дир. Филипович, пос. д-р Макарушка, о. Лада, студ. Сенів, адв. др. Ст. Шухевич, студ. Семчишин і ін., при чому дехто з вичислених забирав голос двічі, а то й тричі. Дискусія ця, ведена в поважному тоні, виявила значну розбіжність поглядів на справу серед членів-студентів: коли представники Студ. Репрезентації заявляли рішуче проти дальшого головування в Т-ві през. Децикевича, то представники КЛУСО були далеко не такі радикальні, а навіть заявили, що КЛУСО не думає брати на себе відповідальності за дальшу долю Т-ва на падох прийняття реєстрації през. Децикевича; очевидно були між студентами і безастережні, випадок прийняття реєстрації през. Децикевича; на становні голови Т-ва.

Після закінчення цієї дискусії прийшла на салю комісія-матка, якої представник д-р Стасік предложив лісту нового Виділу, а на голову Т-ва запропонував мец. д-ра Старосольського, в тій думці, що Збори реєстрацію през. Децикевича вже прийняли. Зараз забрав слово мец. д-р Старосольський і в довгій промові мотивував, чому у витворених обставинах не прийме не то головства, але навіть членства у Виділі. З пропонуваннях до нового Виділу осіб внесли реєстрацію та кож д-р Гіжа і д-р Німчук. Виявилось, що з пропонуваннях до нового Виділу осіб більшість була на салі неприсутня, а дехто не був навіть членом Т-ва. Почалася анову довге дискусія, яка закінчилася голосуванням над відложенням Зборів до іншого дня. За перевірками Зборів і скликанням їх у найближчому часі заявлено 50 учасників, проти було 39 голосів.

Нові Збори (чи пак їх продовження) має підготувати Виділ у порозумінні з вибраною нині комісією-маткою, до якої ввійшов на місце перешкодженого посла Великановича ред. Гладкий. Та комісія має теж намітити людей до нового Виділу і підшукати кандидата на голову Товариства.

Збори, що протягнулися поза 10-у год. веч. і тревали більше як чотири години, замкнув короткою промовою предсідник д-р Старосольський.

БРІНІНГ НЕ УСТУПИТЬ.

БЕРЛІН, 29. V. През. Гінденбург, що вернувся сьогодні до Берліна, конферував із канцл. Брінінгом, щоби вислухати рапорт про політичне положення. Завтра дальше відбуватиметься конференція. Політичні кола в зв'язку з конференцією зазначають, що про уступлення Брінінга нема тепер мови з огляду на льозанську конференцію.

САМОГУБСТВА Й НЕЩАСЛИВІ ВИПАДКИ.

У Львові, в санаторії, після недозволеної операції в д-ра Кляра при вул. Сапїги, померла Марія Шляйнявф з Косцежина (Поморя). Шляйнявфова, що була в 4. місяці вагітності, померла на затроєння крові, тому прокураторія веде слідство. — У Львові при вул. Сапїги 25 винив багато йодини студент університету Ст. Косінський (Шептицьких 29). Рятункова станція уділила йому першої помочі. — При вул. Мик. Рея 3 кинулася з I. пов. власничка тієї камениці Грінбавмова. Її забрала рят. станція. Причини намаганого самогубства: нервовий розстрій. — В гушавині біля фабрики дрїжджів у Лисиничах найшли тіло невідомого ок. 25-тітн. мушини. Біля самогубника були 3 пляшечки сілної кислоти.

3 судової салі.

ПРИСУД У РОЗПРАВИ 5 УКРАЇНЦІВ.

У суботу закінчилася перед львівським судом присяглих розправа проти 5 молодих українців із Тернопільщини, обвинувачених у державній зраді. Присягалі судді заперечили поставлені питання, тому трибунал увільнив обвинувачених від вини та кари.

ЩЕ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

Перед львівським судом присяглих починається 4. червня політичний процес адвоката дра Ст. Дренгевича (ППС) бувш. легіонового старшини, обвинуваченого в порушенні публ. спокою (§ 65). Д-р Дренгевич в ел. ремізі 3. травня 1931. порівнював теперішню польську конституцію з конституцією 3. мая.

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ.

Заповіджений на неділю 29. п. м. „День Українського Спортівця“ пройшов при доволі численній участі публіки згідно з програмою. Насамперед відбулася дефіляда змагунів і змагунок, до яких промовив голова У. С. С. д-р Макарушка Богдан. Опісля були біги мушин і жінок, дальше мети, скоки, а вкінці гра у відбиванку і кошківку дружин мужеських і жіночих. Закінчилося свято із сумерком. Висліди подамо завтра.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЙ) 2:0 (2:0).

Третя з черги виграна України, яка виступила в незміненому складі. Гра з перевагою нашої дружини, яка не використала багатьох підбражкових позицій. Перші ворота добув у 16. минуті з карного Роман, а другі в 5. мин. опісля Гоцький І. з перебою. В Україні найліпша оборона. Зате напад виказав брак зіграння, а поодинокі грачі ніяк не розумілися. Найслабший з дружини Лисик. Видів понад 1000. Суддював дуже добре п. Саварин.

УКРАЇНА II. — ГАСМОНЕЯ II. 2:0 (0:0).

Змагання за мистецтво Б-кляси. Гарна гра резервової дружини України, яка грала лише в десятку. Обое воріт добув Максимів.

УКРАЇНА III. — ГАСМОНЕЯ III. 2:1 (1:0).

Мистецтво кляси II. Амбітна гра молоденької дружини України, для якої ворота добули Садовий і Лісевич.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ЗАГРЕБ. Польща — Югославія 3:0 (0:0).

МІЖМІСЛОВІ ЗМАГАННЯ.

ЛОДЗЬ. Лодзь — Львів 0:0.

КРАКІВ. Краків — Варшава 4:2.

ВАРШАВА. Варшава — Познань 3:3 (1:1).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. II. Сокіл — Чорні І. Б. 2:1 (0:0).

ЛЬВІВ. Бяли Ожел — Релера (Стан.) 1:0.

ЛЬВІВ. Погонь І. Б. — Гасмоней 0:0.

ЛЬВІВ. Лехія — Світець 2:2 (1:2).

ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія—Ресовія 3:2 (2:1).

НОВИНКИ

— Футра до перерізки і переховання приймає Е. Голікович, Львів — Домініканська 4. 9—10
— Де купити дешево дійсно добрий годинник, срібні або золоті вироби? У Івана Зельтен-райха, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1728 17-30
— Пийте тільки лімоніаду „Здоров'я!“, одніюка найліпша у Львові. 1948 1—4

— До Переплати „Української Загальної Енциклопедії“, В-во „Укр. Заг. Енциклопедія“ кінчить другий том УЗЕ у важких матеріальних умовах лише тому, що багато наших громадян, котрі замовили УЗЕ, не вирівняли дотепер задедло передплати не враховуючи на кількісказові пригадки (останньої навіть через адвоката). А тому, що В-во УЗЕ мусить виконати всі зобов'язання прийняті супроти папірні, друкарні, клішарні, переплетні і т. д. і т. д. та й ще мусить кінчити зачаті діла (видати третій том УЗЕ), просити усіх довжиків вирівняти до 1. липня ч. п. залежності, щоб не наражатися на судові кошти та не доводити В-во хочби до короткого припинення появи дальших зшитків. — Адміністрація УЗЕ, Коломия, Народний Дім. 1-3
— Бібліофілі. Вийшло російське, багате ілюстроване видання „Екслібріс“, віддруковане на бездеревині матовій картоні у 250 машиново нумерованих примірниках. Видання охоплює повністю сучасний український екслібріс. Ціна книжки зол. 25.—, з порученою пересилкою зол. 26.50. Для замовлення з пересилкою 3.— ам. долари. Замовляти у В-ві „Ізмаглад“ Львів, вул. Косіюшка 5. 1950 1—2

— Абитуранти І-ої української гімназії у Львові (головне заведення при вул. Сап'іги) влаштували у будинку своєї гімназії дня 31. травня в год. 6. вечір Святочну Академію в честь І. Франка. Весь дохід призначений на будову пам'ятника поетові.

— Чи не спізнена акція? З уваги на часті нещасливі випадки з артилерійськими стрільнями, які люди знаходять на полі, львівський воявода д-р Рожницький приказав повітовим старостам, щоб остерегли населення перед легкомисним поведінням з такими небезпечними предметами. Одночасно вояцький уряд звернувся писемно до митрополитальних курій всіх трьох обрядів з проханням, щоб припоручили духовенству поучити про це вірних. Одночасно шкільна влада має перевести відповідну освідомувачу акцію в школах. Всі артилерійські стрільні і вибухові матеріали, найдені на території давних побоєвищ або на дні рік та потоків, слід знімати на місці й повідомити найближчий поліцейний постерунок, який постаратися усунути стрільно-військовими фахівцями. Родичі, які не поважають дітей про безпеку, наражаються на судові доходиження за недостатку нагляду й опіки над дітьми. Чому влада про таку акцію раніш не подумала, тільки аж тепер, коли сотки людей переплатили свою неосторожність каліцтвом а навіть життям.

— Обманство на 6 мільонів зол. Судова влада займається справою двох великих деревних промисловців, братів Владислава і Мохна Мелушів, що ошукали при лісових транзакціях гр. Помініка Потоцького і гр. Плятера на величезну суму 6 мільонів зол. Обманці посунались так далеко, що скликали великі збори, які вирішили корисну для пошкоджених ухвалу, а за кілька годин зробили нові збори, що знесли попередню ухвалу, але обманці предложили гр. Потоцькому і гр. Плятерів протокол тільки з перших зборів. Обоє Мелушів арештували.

— Летунська катастрофа. Військовий літак, що летів з Бидлош до Демблін, дістався над Соляем Кузьмиский у смугу бурі. Вихор обірвав оба крила та керму і казові літака упав із значної висоти на землю, розбиваючись на куски. Два летуни, поручник пілота Ковальський і поручник Квешинський погибли на місці.

— Дрібні вісти. Польський Банк випустить незабаром 100-золотові банкноти, на яких буде представлений загальний вид півострова Гель.— На вул. Пальній, у Львові, авто, яким кермував шофер В. Белецький, переїхав 80-літню Розалію Решовську, що наслідком тяжкого потовчення умерла в шпиталі.— На Чорному морі розпочалися маневри радянської флоту при участі підводних суден і гидропланів.

— Цітні й комуїзм. У Львові на вул. Гетьманській Марія Кузібель, сторожника дому при вул. Вірменській ч. 4, продавала цитні, а загорала їх у комуїстичні летючки. Поліція арештувала П. Кузібель виправдалася, що не вміє читати, а дістала ті летючки від якогось невідомого їй чоловіка.

— Обирав музику. На гол. залізничному дворі у Львові зловив Едв. Соха вкрай віденському музиканту Францові валізу, з річима та скрипкою. Все те злодій дав на переховок до якоїсь Горбової (вул. св. Йосифа 10) і відтам поліція забрала ті річч. Соху арештували, бо він мав

ВІДУКИ ДНЯ.

Жертви вільного воздуха.

Мій фелетон, що звинувачує українських мішухів триматися засади: „У вільних хвилях на вільний воздух“ — не прогомів безслідно. З різних сторін довідуюся, що люди організують ближчі і дальші прогулянки. Дехто до Стрийського Парку, а дехто навіть до Виллих. Зачувати, що є в проекті екскурсії до Брюхович, але вона вимагає докладної підготовки і тому може зреагуватися найскорше за два три роки.

Але нема нічого доброго, щоб на але не вийшло. Заанонсувавши себе як ентузіаста вільного воздуха, холоду неба і лона природи, вскакують раз-у-раз у незручні ситуації. Ріжні знайомі пропонують мені участь у подібних чи святкових прогулянках, а я... мушу відмовляти.

Щойно перед п'ятьма хвилинами вийшов з редакції один знайомий, який з такою пропозицією прийшов до мене.

Знаю його не від пилі. Веселий хлопець, любить і вміє забавитися, неосілений у товаристві. — Дімо в неділю на прогулянку за місто — запропонував мені.

— Прекрасно. Коли і куди?

— Вийдемо коло восьмої, на цілий день, на „Чортівську Скалу“.

— Знаменито. Тільки треба подумати про організацію (читай: харчі!) і товариство. В двійку нема сенсу.

— Очевидно. Піде моя жінка... Вона возьме щось перекусити.

— Більше піхто?..

— Жінки сестра з нареченим... Дуже симпатичний хлопець. Ну... Може ще „Фльорко“... Значить ідемо?

Я станув ні в цих ні в тих. Дав згоду на початку, а тепер не знати, як викрутитися.

на собі крадене білля й одіж, а йому доказали вже 40 крадіжечей.

— Графська рушниця в тайній горальні. Комісар контрольної палати переводив ревізію в тайній горальні в Теклі Бородинської в оселі біля Білого Камня. При цьому найшов дорогу рушницю 12-каліброву, викладану золотом, із вирізьбленою графською короною та ініціалами „І. Б.“. Бородинська не призналася відки має рушницю.

— Застріляв суджену. В Передільніці (пов. Добромилів) Андрій Мичуда застріляв із криса свою наречену Анну Казу. Зробив це тому, що лавина останніми часами стала відноситися до нього неприхильно, а навіть мала вийти за його. Коли на вілгозострілю люди вбігли в хату, Мичуда хотів застрілитися та хтось підбив йому руку й він лише ранився легко в чоло.

— Смерть від грому. Над Надавірнянщиною перейшла градова туча. Град величини волоського горіха заповнив великі шкоди в садах і городах. У Перегінську вдарило кілька громів; один убив в полі пастуха й 4 корови.

— Втопили дочку. В Дністрі в с. Корнів (псв. Городенка) вилізла 2-літня дізнайка. Втопила дитину рідна мати Ангеля Семкайлова за згодою чоловіка Тадея, що живуть у Гарасимові. Мати справдується, що зробила це з нужди. Обоїх арештували.

— Пекольна машина на кораблі? Французська преса оголошує сенсаційні зізнання інспектора суеської корабельної лінії Коляса, який заявив, що під час ревізії корабля „Жорж Філіпар“ в порті Саїд, найшли пекольну машину з вибуховим матеріалом великої сили. Машина мала годинниковий прилад, який мав викликати експлозію в менті, коли корабель перепливав Суеський канал. Відкриття пекольної машини держали в тайні, щоб не лякати пасажирів.

— Затонув корабель. Із НьюЙорку повідомляють, що наслідком густої мряки корабель „Сіті Чатаного“ наїхав біля острова Блюк на корабель „Граціан“, який затонув. Третій корабель, „Сіті оф Бірмінгем“, що находився недалеко, вислав рятункові човни.

— Новий трансатлантичний лет. З Лондону повідомляють, що летун Стенлі Гавзнер мав 28. ч. м. вилетіти з Нью-Джерсі, щоб перелетіти понад Атлантику до Польщі, де має рідню. З останніх телеграм виходить, що Гавзнер здержав лет і жде метеорологічних звітів.

— Хрущі знишили виноград. В Мадярищині появилися цього року великі маси хрущів, що об'їли цілком виноград. Вино подорожжє або люди перестануть пити.

— Фінляндський летун Вагго Бремер виконав трансконтинентальний лет з Гельсінгфорсу до Калтові і назад. Він перелетів простір 29.480 км. за 240 годин.

— Наслідок безробіття в Америці. Скарбник повіту Вейн, до якого належить місто Дітройт, у стейті Мішиген, оголосив в газетах, що має

Знайомий побачив мов „ні в цих ні в тих“ і почав підхвалявати:

— Шлу точку шинців беремо...

Я вітхнув, бо — по! алають — часи тяжкі криза (від якогось часу навіть через „ні“).

Але мовчу.

— Возьмемо карти. Уявляеш собі: „Бридж-Ремі“ на лоні природи.

— Уявляю! — і мовчу.

— Ну, який!

— Вибач, але не можу. Рано маю одну дуже важну брудку, поплудні дуже важний матч, а ввечерю дуже важну конференцію.

— Чого крутиш?! — Облавався редакційний товариш. — Скажи просто: Ти є симпатичний, твоя жінка симпатична, сестра твоєї жінки симпатична, імовірно і її наречений також симпатичний, але не разом.

— Я так не думаю — запротестував я пещиро. Але поно... ніби..

— Або я йду!? — здивувався знайомий.

— Це зовсім інша пара каліошів. Обов'язок. Приклад..

Знайомий спустив голову.

— Так то так, Обов'язок! — і вітхнув.

Потім глянув крізь вікно на впасть неба над магістратом.

— Може Пан-Біг дасть, що буде дощ — сказав піде до себе.

Вийшов — злий.

Не знаю: на мене, на себе, чи на обов'язок?!

Як тільки буде погода, то напевно піде. Мусить. Понесе в кишені карти, під пахою шинців, а на плечах коц, лежак і тим подібну прогулянку всячину.

А я потім з чистою совістю напишу:

„Прямію було обсервувати цілі сотні українських мішухів, які на лоні родини і природи весело проводили вільний час“.

Галактіон Чіпка.

на продаж 169.520 реальностей, за які власники не заплатили податків за 1929 р. на суму три й пів мільона доларів.

— Доля матери. У Зєдинєних Державах Північної Америки вмирає річно 16 тисяч жінок під час породу, отже більше ніж у котримнебудь з цивілізованих країн.

— Один із досвідів прогібіції в Америці. Філадельфія, це старе й поважне американське місто. Поліцейний реєстр згаданого міста виказує, що у 1919 р. арештували там 23.470 осіб за пиянство. Це було рік перед ухвалою прогібіційних законів (заборона виробів і торгівлі алкогольом). В 1931 р., отже 11 літ після ухвали прогібіційних законів, філадельфійська поліція арештувала 59.985 пияків, значить, 85.245 більше, ніж у 1919 р. перед прогібіцією. Гарний експеримент, нема що казати!

— Яку воду не сенат Зєдинєних Держав? Воду до пиття зачисляють у Вашингтоні до найчистіших вод у світі. Не її ціле населення Вашингтону й палата послів. Сенатори також пють воду, тільки воду приємнішу для сенаторських піднебін, а саме воду мінеральну, яку сенаторам доставляв на державний коштів сім різних фірм. Річний фінансовий звіт секретаря сенату за час від 1. липня 1930 р. до 30. червня 1931 р. виказує, що у тому часі під час сесії, що тривала не цілих чотирьох місяці, американські сенатори, а є їх разом 96 (по два з кожного стейту), випили мінеральної води за 3374 долари й 20 центів. Не диво, бо американські сенатори, як каже один американський лікар, доживають довгого віку.

З концертової сали.

Краківська преса про концерт п-ї Івонни Шмериковської-Приймової

У нас була вже коротка рецензія в концерту п-ї Івонни Приймової, що його влаштувала вона 11. ч. м. у Кракові. Сьогодні подамо голоси про той концерт краківської преси, які в загальному були дуже прихильні. Ось ті голоси:

„Нови Дзєннік“: „Пісні! досконало виконані з незвичайним полетом. Програма, виконана у п'ятьох мовах, відзначалася високим рівнем. Акомпаніював досконало український композитор д-р Нижалкопський.“

„Час“: В сали Болонського відбувся на днях співачки речитал п. І. Шмериковської-Приймової при поважній фреквенції публіки, що нині належить до доволі рідких явищ. Програма аложена барвно і добайливо... Артистка приступала до інтерпретаційних запань з відповідним арозумінням. Як культурна естрадова співачка прямує вона до осягнення своєї мети уживаючи засобів простих, позбавлених надмірної афектації. Артистка інтерпретує пісні з великою інтелігенцією, вміє надати їм питомих вираз, а текст зробити для слухачів арозумілим. Прийняття артистки було гаряче, що треба вважати за щасливу заповідь дальших успіхів. —

З друкарні Вид. Свілки „Діло“, Львів Ринок 10